БІБЛІОТ
ГР. КАТ. КА
в Перемиш
Ч.

ВѢСТНИКЪ
ПЕРЕМЫСКОИ ЕПАРХІИ.

Рôкъ 1901. Выдано 20. Червня. Ч. VI.

Ч. 24.

Ч. 145/орд. Енциклика Св. нашого Отця Папы Льва XIII. о христіяньскôй демократіи: „Graves de communi.“

Venerabilibvs Fratribus Patriarchis Primatibvs Archiepiscopis Episcopis aliisqve locorvm Ordinariis pacem et commvnionem cvm Apostolica sede habentibvs

LEO PP. XIII.

venerabiles fratres salvtem et Apostolicam benedictionem.

Graves de communi re oeconomica disceptationes, quae non una in gente iam dudum animorum labefactant concordiam, crebrescunt in dies calentque adeo, ut consilia ipsa hominum prudentiorum suspensa merito habeant et sollicita. Eas opinionum fallaciae, in genere philosophandi agendique late diffusae, invexere primum. Tum nova, quae tulit aetas, artibus adiumenta, commeatuum celeritas et adscita minuendae operae lucrisque

Пречестнôй Братіи Патріярхамъ, Примасамъ, Архіепископамъ и иншимъ мѣсцевымъ Ординаріямъ миръ и єднôсть зъ Столицею Апостольскою маючимъ

ЛЕВЪ ПАПА XIII.

поздоровленє и Апостольске благословенє.

Тяжкî споры о загальнôмъ економичнôмъ (господарскôмъ) положеню, що то въ неоднôмъ народѣ вôдъ давна уже пôдрываютъ єдинодушнôсть, взмагаютъ ся зъ дня на день и такъ розгорячаютъ ся, що слушно колебаютъ та непокоятъ умы и самыхъ свѣтлѣйшихъ людей. Ихъ то (тî споры) впровадили насамперѣдъ ложнî погляды, въ певнôмъ родѣ фильософіи и въ практичнôмъ поступованю широко розпростороненî. Потому, новî спо-

augendis omne genus organa, contetionem acuerunt. Denique, locupletes inter ac proletarios, malis turbulentorum hominum studiis, concitato dissidio, eo res iam est deducta, ut civitates saepius agitatae motibus, magnis etiam videantur calamitatibus funestandae.

Nos quidem, pontificatu vix inito, probe animadvertimus quid civilis societas ex eo capite periclitaretur; officiique esse duximus catholicos monere palam, quantum in socialismi placitis lateret error, quantaque immineret inde pernicies, non externis vitae bonis tantummodo, sed morum etiam probitati religiosaeque rei. Huc spectarunt litterae encyclicae *Quod Apostolici muneris*, quas dedimus die XXVIII decembris anno MDCCCLXXVIII. — Verum, periculis iis ingravescentibus maiore quotidie cum damno privatim publice, iterum Nos eoque enixius ad providendum contendimus. Datisque similiter litteris *Rerum novarum*, die XV maii anno MDCCCXCI, de iuribus et officiis fuse diximus, quibus geminas civium classes, eorum qui rem et eorum qui operam conferunt, congruere inter se oporteret; simulque remedia ex evangelicis praescriptis monstravimus, quae ad tuendam iustitiae et religionis causam, et ad dimicationem omnem inter civitatis ordines dirimendam visa sunt in primis utilia.

Nec vero Nostra, Deo dante,

собы штучныхъ выробôвъ сеи добы, скорôсть довозу и впроваджене всякого рода машинъ для зменшеня труду а побôльшеня зыску заострили той спôръ. Въ кôнци черезъ незгоду межи богатыми а бѣдаками, выкликапу лукавыми поступками неспокôйныхъ людей, дôйшло до того, що выдає ся, якъ коли бы державы, и такъ уже бунтами досить часто непокоєнѝ, мали єще бути опечаленѝ и великою якоюсь недолею.

Мы спостерегли се гараздъ уже на початку нашого Понтификату, якъ то дуже товариство людске зъ тои стороны єсть загрожене и уважалисьмо за нашь обовязокъ, звернути явно увагу католикôвъ, якъ великій блудъ крые ся въ засадахъ соціялизму и якъ велика грозитъ зъ вôдси загибель не тôлько для внѣшныхъ благъ живота, но такожь для обычайности и религіи. Сюда вôдносило ся наше всемірне письмо Quod Apostolici muneris, яке выдалисьмо 28. грудня 1878 р. — Но що тѝ небезпеченьства щоденно взмагали ся зъ чимъ разъ бôльшою шкодою для добра приватного и публичного, то старалисьмо ся зновъ и то єще сильнѣйше зарадити злому и рôвножь въ нашôмъ письмѣ Rerum novarum зъ 15. мая 1891 року обговорилисьмо обширно права и обовязки, на подставѣ котрыхъ двѣ клясы горожанъ, тѝ именно що достарчаютъ матеріялу до роботы и тѝ що даютъ роботу саму, межи собою погодити ся могли бы, а заразомъ всказалисьмо на средства, зъ приписôвъ евангельскихъ, якѝ до охороны справедливости и религіи якъ и до усуненя всякои борбы межи станами державы передъ всѣмъ хосенными бути здавали ся.

Надѣя наша, при помочи Божôй,

irrita cessit fiducia. Siquidem vel ipsi qui a catholicis dissident, veritatis vi commoti, hoc tribuendum Ecclesiae professi sunt, quod ad omnes civitatis gradus se porrigat providentem, atque ad illos praecipue qui misera in fortuna versantur. Satisque uberes ex documentis Nostris catholici percepere fructus. Nam inde non incitamenta solum viresque hauserunt ad coepta optima persequenda; sed lucem etiam mutuati sunt optatam, cuius beneficio huiusmodi disciplinae studia tutius ii quidem ac felicius insisterent. Hinc factum ut upinionum inter eos dissensiones, partim submotae sint, partim mollitae interquieverint. In actione vero, id consecutum est ut ad curandas proletariorum rationes, quibus praesertim locis magis erant afflictae, non pauca sint constanti proposito vel nove inducta vel aucta utiliter; cuiusmodi sunt: ea ignaris oblata auxilia, quae vocant secretariatus populi; mensae ad ruricolarum mutuationes; consociationes, aliae ad suppetias mutuo ferendas, aliae ad necessitates ob infortunia levandas; opificum sodalitia; alia id genus et societatum et operum adiumenta.

Sic igitur, Ecclesiae auspiciis, quaedam inter catholicos tum coniunctio actionis tum institutorum providentia inita est in praesidium plebis, tam saepe non minus insidiis et periculis quam inopia et laboribus circumventae. Quae popularis beneficentiae ratio nulla quidem propria appellatione initio distingui consuevit: *socialismi christiani* nomen a nonnullis invectum et derivata ab eo haud immerito obsoleverunt. Eam deinde pluribus iure nominare placuit *actionem christianam popularem*. Est etiam ubi, qui tali rei

насъ не завела. Тажь самй некатолики, порушенй силою правды, вызнали, що треба се Церквѣ признати, що єи печаливôсть розтягає ся на всѣ верствы державы а особливо на тй, що находятъ ся въ станѣ убогôмъ. Досыть богатй плоды зôбрали зъ нашихъ наукъ и католики. Бо зъ вôдси зачерли они не тôлько побудженя и силы до дальшихъ трудôвъ около найлучшихъ своихъ починкôвъ, но и набрали пожаданого свѣтла до дальшихъ тымъ певнѣйшихъ и тымъ выдатнѣйшихъ подвигôвъ въ тôмъ заводѣ. Зъ вôдси пôшло такожь, що рôжницѣ въ поглядахъ почасти усунули ся, а дражливôсть почасти упала. Въ практицѣ же осягнено то, що для обороны справъ бѣдакôвъ, где тіи особливо були занедбанй, запроваджено зъ незломною волею немало, то новыхъ институцій, то давнй користно помножено; а такими суть: такъ званй секретаріяты людовй для несеня помочи несвѣдомымъ; сельскй касы пожичковй; товариства, то взаємнои помочи, то убезпеченя вôдъ нещастныхъ выпадкôвъ; спôлки робôтничй, и иншй того рода товарискй та доброчиннй заведеня.

Такъ отже пôдъ проводомъ Церкви, прійшло межи католиками такъ до певнои спôльности въ роботѣ, якъ и до запобѣгливости около заведень для охороны люду, окруженого такъ часто не ино засѣдками та небезпеченьствами, но и недостаткомъ та зноємъ. Сей рôдъ доброчинности для люду означати осôбнымъ якимъ именемъ, не було зъ початку въ звычаю; назва христіяньскій соціялизмъ, декотрыми впроваджена и выразы вôдъ тои назвы походнй выйшли слушно зъ уживаня. Многимъ

dant operam, *sociales christiani* vocantur: alibi vero ipsa vocatur *democratia christiana,* ac *democratici christiani* qui eidem dediti; contra eam quam socialistae contendunt *democratiam socialem.* — Iamvero e binis rei significandae modis postremo loco allatis, si non adeo primus, *sociales christiani,* alter certe, *democratia christiana,* apud bonos plures offensionem habet, quippe cui ambiguum quiddam et periculosum adhaerescere existiment. Ab hac enim appellatione metuunt, plus una de causa: videlicet, ne quo obtecto studio popularis civitas foveatur, vel ceteris politicis formis praeoptetur; ne ad plebis commoda, ceteris tamquam semotis rei publicae ordinibus, christianae religionis virtus coangustari videatur: ne denique sub fucato nomine quoddam lateat propositum legitimi cuiusvis imperii, civilis, sacri, detrectandi. — Qua de re quum vulgo iam nimis et nonnunquam acriter disceptetur, monet conscientia officii ut controversiae modum imponamus, definientes quidnam sit a catholicis in hac re sentiendum: praeterea quaedam praescribere consilium est, quo amplior fiat ipsorum actio, multoque salubrior civitati eveniat.

Quid *democratia socialis* velit, quid velle *christianam* oporteat, incertum plane esse nequit. Altera enim, plus minusve intemperanter eam libeat

вôдтакъ подобалась бôльше назва христіяньска робота для люду. Деинде зновъ звуть ся тіи, що такою справою занимаютъ ся, христіяньскій соціялы, а еще деинде: христіяньска демократія, а еи приверженцѣ: христіяньскій демократы, въ противности до демократіи соціяльнои, за котрою обстаютъ соціялисты. — А вжежь зъ обохъ тыхъ послѣдныхъ назвъ напотыкае, коли вже не перша, то певно друга на противорѣчіе у многихъ людей доброи волѣ, так якъ по ихъ пересвѣдченю крые ся въ нѣй щось загадкового и небезпечного. Тои бо назвы обавляютъ ся они зъ многихъ а многихъ причинъ, именно щобы тутъ не плекалось скрытого якого стремленя до републиканьскои державы, або не переношено еи надъ всѣ иншій политичнй формы въ державѣ: щобы не здавалось, мовьбы то зъ поминенемъ всѣхъ прочихъ верствъ державы ограничалось силу христіяньскои религіи въ користь самого лише люду; щобы въ кôнци пôдъ тымъ закрашенымъ именемъ не крыло ся яке то намѣрене укороченя всякои законнои власти, такъ свѣтскои якъ и духовнои. А що въ тôй справѣ публично, уже за много а часами и за остро, споритъ ся, то наказуе свѣдомôсть нашого обовязку, положити конець сему спорови, опредѣляючи, якъ на тую справу католики задивляти ся маютъ, а окрôмъ того маемъ намѣрене, дати деякй приписы, щобы ихъ робота стала ся тымъ всестороннѣйша а для державы о много спасительнѣйша.

То, чого хоче демократія соціяльна, а чого хотѣти повинна демократія христіяньска, не може зовсѣмъ бути непе-

profiteri, usque eo pravitatis a multis compellitur, nihil ut quidquam supra humana reputet; corporis bona atque externa consectetur, in eisque captandis fruendis hominis beatitatem constituat. Hinc imperium penes plebem in civitate velint esse, ut, sublatis ordinum gradibus aequatisque civibus, ad bonorum etiam inter eos aequalitatem sit gressus: hinc ius dominii delendum; et quidquid fortunarum est singulis, ipsaque instrumenta vitae communia habenda. At vero democratia christiana, eo nimirum quod christiana dicitur, suo veluti fundamento, positis a divina fide principiis niti debet, infimorum sic prospiciens utilitatibus, ut animos ad sempiterna factos convenienter perficiat. Proinde nihil sit illi iustitiâ sanctius; ius potiundi possidendi iubeat esse integrum; dispares tueatur ordines, sane proprios bene constitutae civitatis; eam demum humano convictui velit formam atque indolem esse, qualem Deus auctor indidit. Liquet igitur *democratiae socialis* et *christianae* communionem esse nullam: eae nempe inter se differunt tantum, quantum socialismi secta et professio christianae legis.

Nefas autem sit christianae democratiae appellationen ad politica detorqueri. Quamquam enim *democratia,* ex ipsa notatione nominis usu-

внымъ. Перша бо, все одно чи числить бôлше чи менше загонистыхъ исповѣдникôвъ, заганяє ся многими ажь до тои степени переворотности, що не допускає ничого надлюдского; гонитъ за благами тѣлесными, и то лишь внѣшными, и въ ихъ добитку та достатку покладає щастє чоловѣка. Для того хоче она, щобы власть державна була въ рукахъ люду; щобы по знесеню рôжницѣ станôвъ и по зрôвнаню обывателѣвъ приступлено такожъ до зрôвнаня дôбръ межи ними: для того право власности має бути знищене, а що одиницѣ маютъ маєтку, навѣть орудія для заспокоєня потребъ жизни, має уважати ся за спôльне добро. Христіяньска же демократія, длятого власне, що называє ся христіяньска, муситъ опирати ся на началахъ вѣры божои, яко на своѣй пôдвалинѣ, та про благо найнизшихъ верствъ въ сей способъ дбати, щобы усовершила душѣ, до вѣчности призначенй. Длятого най не буде для неи ничого бôльше святого, надъ справедливôсть; право дорôбку и посѣданя най велитъ позôставити ненарушимымъ; нехай боронитъ нерôвности станôвъ, кождôй добре зъорганизованôй Державѣ безперечно властивои; она має въ кôнци позôставити въ пожитю людскôмъ ту форму и той характеръ, якій надавъ самъ Творець, Богъ. Видно отже, що межи демократіею соціяльною а христіяньскою нема ніякои спôльности; они рôжнять ся межи собою такъ, якъ приналежнôсть до соціялизму а исповѣданє закона христіяньского.

А вжежь нехай уважає ся безбожностію розтягати имя христіяньскои демократіи на політику. Хотяй бо демократія пôсля понятія

que philosophorum, regimen indicat populare; attamen in re praesenti sic usurpanda est, ut, omni politica notione detracta, aliud nihil significatum praeferat, nisi hanc ipsam beneficam in populum actionem christianam. Nam naturae et evangelii praecepta quia suopte iure humanos casus excedunt, ea necesse est ex nullo civilis regiminis modo pendere; sed convenire cum quovis posse, modo ne honestati et iustitiae repugnet. Sunt ipsa igitur manentque a partium studiis variisque eventibus plane aliena: ut in qualibet demum rei publicae constitutione, possint cives ac debeant iisdem stare praeceptis, quibus iubentur Deum super omnia, proximos sicut se diligere. Haec perpetua Ecclesiae disciplina fuit; hac usi romani Pontifices cum civitatibus egere semper, quocumque illae administrationis genere tenerentur. Quae quum sint ita catholicorum mens atque actio, quae bono proletariorum promovendo studet, eo profecto spectare nequaquam potest, ut aliud prae alio regimen civitatis adamet atque invehat.

Non dissimili modo a domocratia christiana removendum est alterum illud offensionis caput: quod nimirum in commodis inferiorum ordinum curas sic collocet, ut superiores praeterire videatur; quorum tamen non minor est usus ad conservationem perfectionemque civitatis. Praecavet id christiana, quam nuper diximus, caritatis lex. Haec ad omnes omnimo cuiusvis gradus homines

того слова и уживаня фильософôвъ означає правительство людове, то все таки въ нашôмъ выпадку має она такъ. розумѣти ся. щобы зъ поминенємъ всякого понятія політичного не означала ничого иншого, якъ лишь саму доброчинну христіяньску роботу для люду. Бо, що заповѣди природы и Евангелія по своєму праву стоятъ понадъ всякû людскû припадковости, то не потребуютъ они зависѣти вôдъ ніякои формы державного правительства, но могутъ зъ кождою годити ся, колибъ тôлько не противила ся честности и справедливости. Тіи заповѣди отже суть и позôстанутъ далекими вôдъ всякихъ партійныхъ стремлень и всѣлякихъ выпадкôвъ, такъ що обывателѣ при кождôмъ устрою державы держати могутъ, и повиннû, тû самû заповѣди, котрû имъ велятъ, любити Бога надъ все а ближнього якъ самого себе. То було всегда наукою Церкви, а на пôдставѣ тои науки зносили ся римскû Первосвященики зъ державами безъ взгляду на яке нибудь ихъ устройство. А при такôмъ станѣ рѣчій не може умна робота католицка, хотячи причинити ся до блага бѣдакôвъ, ніякъ выходити на тоє, щобы волѣти одну форму правительства передъ другою и таку запроваджати.

Не менше вôддалити треба вôдъ демократіи христіяньскои и иншій еще камѣнь преткновенія, той именно, що она о благо верствъ низшихъ такъ старає ся, що здає ся пренебрѣгати верствы высшû, котрыхъ ужиточнôсть до удержаня и усовершеня державы єсть однакъ не менша. Запобѣгає тому що ино вспôмненый христіяньскій законъ любви. Тая розтягає ся на всѣхъ очевидно людей

patet complectendos, utpote unius eiusdemque familiae, eodem benignissimo editos Patre et redemptos Servatore, eamdemque in hereditatem vocatos aeternam. Scilicet, quae est doctrina et admonitio Apostoli: *Unum corpus, et unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestrae. Unus dominus, una fides, unum baptisma. Unus Deus et Pater omnium, qui est super omnes, et per omnia, et in omnibus nobis*[1]). Quare propter nativam plebis cum ordinibus ceteris coniunctionem, eamque arctiorem ex christiana fraternitate, in eosdem certe influit quantacumque plebi adiutandae diligentia impenditur; eo vel magis quia ad exitum rei secundum plane decet ac necesse est ipsos in partem operae advocari, quod infra aperiemus.

Longe pariter absit, ut appellatione democratiae christianae propositum subdatur omni abiiciendae obedientiae eosque aversandi qui legitimi praesunt Revereri eos qui pro suo quisque gradu in civitate praesunt, eisdemque iuste iubentibus obtemperare, lex aeque naturalis et christiana praecipit. Quod quidem ut homine eodemque christiano sit dignum, ex animo et officio praestari oportet, scilicet *propter conscientiam*, quemadmodum ipse monuit Apostolus, quum illud edixit: *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit*[1]). Abhorret autem a professione christianae vitae, ut quis nolit iis subesse et parere, qui cum potestate in Ecclesia antecedunt: Episcopis in

[1]) Ephes. IV, 4—6.
[2]) Rom. XIII, 1, 5.

безъ рôжницѣ стану, яко приналежныхъ до однои и тои самои родины, сотвореныхъ тымъ самымъ преблагимъ Отцемъ, тымъ самымъ Спасителемъ вôдкупленыхъ, и покликаныхъ до того самого вѣчного наслѣдія. А то есть власне наука и наказане Апостола, а именно: Ѥдино тѣло, ѥдинъ дꙋхъ ꙗкоже и звани бысте во ѥдиномъ ѹповании званіи вашего: Ѥдинъ Господь, ѥдина вѣра, ѥдино крещеніе: Ѥдинъ Богъ и Отецъ всѣхъ, иже надъ всѣми и чрезъ всѣхъ и въ всѣхъ насъ (Еф. 4, 4.) Длятого, задля природнои звязи люди зъ прочими верствами, и то звязи досыть тѣснои зъ причины братерства христіяньского, вплывае зъ певностію и на тіиже верствы тая прилѣжнôсть, яку на пôддержку люду ложитъ ся, а то тымъ бôльше, що для щастливого кôнця сеи справы выпадае, и прямо есть потрѣбнымъ, призвати и до участи въ трудѣ, якъ то мы заразъ покажемъ.

Такъ само муситъ се бути далекимъ, щобы назвою христіяньскои демократіи пôддавати намѣрене до вôдкиненя всякого послушеньства и презираня законныхъ настоятелѣтъ. Почитати тыхъ, котрû на рôжныхъ щебляхъ въ державѣ суть настоятелями, и повиновати ся ихъ справедливымъ приказамъ, приказуе зарôвно якъ законъ природный такъ и христіяньскій. А щобы се для чоловѣка а до того христіянина було достойнымъ, муситъ оно походити зъ серця и почутя обовязку, именно же зъ совѣсти якъ до того напоминавъ и самъ Апостолъ, коли сказавъ: Всꙗка дꙋша властемъ предержащимъ да повинꙋется,.. не токмо за гнѣвъ, но и за совѣсть (Рим. 13, 1, 6). Далекимъ же есть вôдъ исповѣданя христіяньскои жизни, щобы ктось не хотѣвъ пôдчиняти ся и повинувати ся тымъ, що

primis, quos, integrâ Pontificis romani in universos auctoritate, *Sriritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo*[1]). Iam qui secus sentiat aut faciat, is enimvero gravissimus eiusdem Apostoli praeceptum oblitus convincitur: *Obedite praepositis vestris, et subiacete eis. Ipsi enim pervigilant, quasi rationen pro animabus vestris reddituri*[2]). Quae dicta permagni interest ut fideles universi alte sibi defigant in animis atque in omni vitae consuetudine perficere studeant: eademque sacrorum ministri diligentissime reputantes, non hortatione solum, sed maxime exemplo, ceteris persuadere ne intermittant.

Hic igitur revocatis capitibus rerum, quas antehac per occasionem datâ opera illustravimus, speramus fore ut quaevis de christianae democratiae nomine dissensio, omnisque de re, eo nomine significata, suspicio periculi iam deponatur. Et iure quidem speramus. Etenim, iis missis quorumdam sententiis de huiusmodi democratiae christianae vi ac virtute, quae immoderatione aliqua vel errore non careant; certe nemo unus studium illud reprehenderit, quod, secundum naturalem divinamque legem, eo unice pertineat, ut qui vitam manu et arte sustentant, tolerabiliorem in statum adducantur, habeantque sensim qui sibi ipsi prospiciant; domi atque palam officia virtutum et religionis libere expleant; sentiant se non animantia sed homines, non ethnicos sed christianos esse; atque adeo ad *unum* illud

[1]) Act. XX. 28.
[2]) Hebr. XIII, 17.

въ Церквѣ держатъ власть, особливо Епископамъ, котрыхъ, не нарушаючи въ ничôмъ всемірнои власти римского Первосвященика, Дꙋхъ свѧтый постáви Єпіскопы, пастѝ цéрковь, Гóспода и Бóга, ꙗже стѧжà крóвію своéю (Дѣян. 20, 28.) Кто инакше думае або поступае, той забувъ очевидно на преважну заповѣдь тогоже Апостола: Повинꙋйтесѧ настáвникомъ вáшимъ и покарѧйтесѧ; тіи бо бдѧтъ ѿ дꙋшáхъ вáшихъ, ꙗко слóво воздáти хотѧще (Євр. 13, 17.). Дуже много залежитъ на тôмъ, щобы всѣ вѣрнѝ взяли собѣ тѝ слова глубоко до серця и ихъ въ кождôй хвили своеи жизни выконати старали ся, а слуги святынѣ собѣ ихъ якъ найпильнѣйше розважали, и не лишь словомъ, но особливо и примѣромъ другимъ впоити не залишали.

Пригадавши такъ головнѝ точки тыхъ рѣчей, якѝ передъ тымъ при случайности пояснити старалисьмо ся, надѣемъ ся, що всякій спôръ о назвѣ христіяньскои демократіи и всяке пôдозрѣне о небезпечности рѣчи, тымъ именемъ означенои, разъ уже устане. А того надѣемъ ся справедливо. Бо поминувши тѝ погляды на властивый змыслъ и значене демократіи христіяньскои, якѝ не суть свобôднѝ вôдъ певного рода пересады и блуду, певно никто не зганитъ стараня, яке по природному и божому законови стремитъ едино къ тому, щобы тѝ, що жіютъ зъ рукъ своихъ и зъ свого заводу, прійшли до зноснѣйшого стану и мало по малу тôлько зарабляли, щобы самѝ о себе дбати, дома и въ житю публичнôмъ обовязки чеснотъ и религіи повнити, себе не звѣрятами а людьми, не поганами а Христіянами вôдчувати и такъ до того що єдúно ѥсть на потрéбꙋ, до послѣдного нашого

necessarium, ad ultimum bonum, cui nati sumus, et facilius et studiosius nitantur. Iamvero hic finis, hoc opus eorum qui plebem christiano animo velint et opportune relevatam et a peste incolumem socialismi.

De officiis virtutum et religionis modo Nos mentionem consulto iniecimus. Quorumdam enim opinio est, quae in vulgus manat, *quaestionem socialem,* quam aiunt, *oeconomicam* esse tantummodo: quum contra verissimum sit, eam moralem in primis et religiosam esse, ob eamdemque rem ex lege morum potissime et religionis iudicio dirimendam. Esto namque ut operam locantibus geminetur merces; esto ut contrahatur operi tempus; etiam annonae sit vilitas: atqui, si mercenarius eas audiat doctrinas, ut assolet, eisque utatur exemplis, quae ad exuendam Numinis reverentiam alliciant depravandosque mores, eius etiam labores ac rem necesse est dilabi. Periclitatione atque usu perspectum est, opifices plerosque anguste misereque vivere, qui, quamvis operam habeant breviorem spatio et uberiorem mercede, corruptis tamen moribus nullâque religionis disciplina vivunt. Deme animis sensus, quos inserit et colit christiana sapientia; deme providentiam, modestiam, parsimoniam, patientiam ceterosque rectos naturae habitus: prosperitatem, etsi multum contendas, frustra persequare. Id plane est causae, cur catholicos homines inire coetus ad meliora plebi paranda, aliaque similiter instituta invehere Nos nunquam hortati sumus, quin pariter moneremus. ut haec religione auspice fierent eâque adiutrice et comite.

блага, для котрого мы родили ся, тымъ лекше и тымъ ревнѣйше стремѣти могли. То власне есть цѣлею, то дѣломъ тыхъ, котрî народъ духомъ христіяньскимъ хотятъ мати и въ пору оживленымъ и вôдъ пошести соціялизму цѣлымъ.

О обовязкахъ чеснотъ и религіи мы що ино наумысно згадали. Многихъ бо есть мнѣніемъ, а тое мнѣніе дôстае ся и межи людъ, що такъ звана справа соціяльна есть лише справою економичною (господарскою), коли противно есть справою обычайною и религійною а зъ тои причины мае рѣшати ся передъ всѣмъ по закону обычаѣвъ и пôсля засадъ религіи. Нехайбы робôтникамъ подвоено платню; нехайбы скорочено часъ роботы; нахайбы була дешевизна хлѣба, то все таки — коли бы наймитъ, якъ се вôнъ звычайно дѣлае, слухавъ тыхъ наукъ и ужиткувавъ зъ тыхъ примѣрôвъ, якî вблятъ до вызутя себе изъ почести Божои и до выкривленя обычаѣвъ — пропаде конечно такожь и его робота, зарôвно якъ и его майно Зъ досвѣдченя и практики явнымъ есть, що тî робôтники жіютъ въ недостатку и нуждѣ, котрî хоть маютъ роботу що до часу коротшу а що до заплаты выдатнѣйшу, жіютъ однакъ безобычайно и безрелигійно. Возьми умамъ того духа, якій вщепляе и плекае премудрôсть христіяньска; вôдбери запобѣгливôсть, смирнôсть, ощаднôсть, терпеливôсть и прочî добрî та природнî прикметы — то за гараздомъ, хотьбысь и якъ силивъ ся, надармо гонити будешь. То есть власне причиною, длячого Мы католицкихъ людей до стоваришень для поправы долѣ люду и до подôбныхъ заведень нѣколи не напоминали безъ

Videtur autem propensae huic catholicorum in proletarios voluntati eo maior tribuenda laus, quod in eodem campo explicatur, in quo constanter feliciterque, benigno afflatu Ecclesiae, actuosa caritatis certavit industria, accommodate ad tempora Cuius quidem mutuae caritatis lege, legem iustitiae quasi perficiente, non sua solum iubemur cuique tribuere ac iure suo agentes non prohibere; verum etiam gratificari invicem, *non verbo, neque lingua, sed opere et veritate*[1]; memores quae Christus peramanter ad suos habuit; *Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem, sicut dilexi vos, ut et vos diligatis invicem. In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem*[2]. Tale gratificandi studium, quamquam esse primum oportet de animornm bono non caduco sollicitum, praetermittere tamen haudquaquam debet quae usui sunt et adiumento vitae. Qua in re illud est memoratu dignum, Christum, sciscitantibus Baptistae discipulis: *Tu es qui venturus es, an alium expectamus?* demandati sibi inter homines muneris arguisse causam ex hoc caritatis capite, Isaiae excitatâ sententia: *Caeci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur.*[3]) Idemque de supremo iudicio ac de praemiis poenisque decernendis eloquens, professus est se singulari quadam respecturum ratione, qualem homines caritatem alter alteri adhibuissent. In quo Christi sermone id quidem admiratione non vacat, quemadmodum

[2]) I Ioann. III, 18.
[1]) Ioann. XIII, 34—35.

рôвночасного упôмненя, щобы се дѣяло ся на пôдставѣ религіи и за еи помочію та проводомъ.

Тôй прихильнôй воли католикôвъ для бѣдакôвъ належитъ ся очевидно вôддати тымъ бôльшу похвалу, що она розвивае ся на тôмъ самôмъ поли, на котрôмъ, пôдъ оживляючимъ духомъ Церкви, чинна любовь, вôдпововѣдно до часу безперестанно и щасливо борола ся. По законамъ сеи взаимнои любви, законъ справедливости мовьбы доповняючои, не тôлько маемъ наказъ вôддавати кождому, що кому ся належитъ а не боронити никому поступати пôсля своего права, но такожь дѣлати собѣ взаимно услуги, а то не лишь словомъ и языкомъ, но дѣломъ и истиною. (I. Іоан. 3, 18,); памятаючи на прелюбезнй слова Христа до своихъ: Заповѣдь новую даю вамъ, да любите другъ друга: якоже возлюбихъ вы, да и вы любите себе. Ѳ семъ разумѣютъ всй, якw мои ученицй есте, аще любовь имате между собою (I. 13, 34.). А хоть та готовôсть до взаимнои заслуги муситъ передъ всѣмъ дбати о неувядаеме благо душѣ, то все таки не повинно ніякъ залишати ся и того, що служитъ до заспокоеня потребъ житя. Въ тôмъ взглядѣ уваги достойнымъ есть, що Христосъ на пытане учениковъ Іоанна Крестителя: Ты ли есй грядый или иного чаемъ, повôдъ своего пôсланництва межи людей выводитъ власне зъ титулу любви, пригадуючи выреченє Исаіи: Слѣпіи прозираютъ, и хромiи ходятъ, прокаженніи очищаются и глусіи слышатъ, мертвіи востаютъ и нищіи благовѣствуютъ (Мт. 11, 5.). Такъ само, говорячи о страшнôмъ судѣ и о вымѣреню надгороды и кары, выповѣдае, що буде особливо глядѣти на тое, кôлько любви люде одинъ другому оказовали. Въ тôй

ille, partibus misericordiae solantis animos tacite omissis, externae tantum commemorarit officia, atque ea tamquam sibimetipsi impensa: *Esurivi, et dedistis mihi manducare; sitivi, et dedistis mihi bibere; hospes eram, et collegistis me; nudus, et cooperuistis me; infirmus, et visitastis me; in carcere eram, et venistis ad me.*[1])

Ad haec documenta caritatis utraque ex parte, ut animae et corporis bono, probandae, addidit Christus de se exempla, ut nemo ignorat, quam maxime insignia. In re praesenti sane suavissima est ad recolendum vox ea paterno corde emissa: *Misereor super turbam,*[2]) et par voluntas ope vel mirifica subveniendi: cuius miserationis praeconium extat: *Pertransiit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo.*[3]) — Traditam ab eo caritatis disciplinam Apostoli primum sancte naviterque coluerunt; post illos qui christianam fidem amplexi sunt, auctores fuerunt inveniandae variae institutorum copiae ad miserias hominum, quaecumque urgeant, allevandas. Quae instituta, continuis incrementis provecta, christiani nominis partaeque inde humanitatis propria ac praeclara sunt ornamenta: ut ea integri judicii homines satis admirari non queant, maxime quod tam sit proclive ut in sua quisque feratur commoda, aliena posthabeat.

[1]) Matth. XI, 5.
[2]) Ib. XXV, 35-36.
[3]) Marc. VIII, 2.

бесѣдѣ Христа годѣ не подивляти особливо того, якъ то вôнъ зъ поминенемъ дѣлъ милосердія що до душѣ, споминае лишь о обовязкахъ внѣшного милосердія, и то такъ, якъ бы они для него самого були сповненй. Взалка́хсѧ, и да́сте мѝ ꙗ́сти: возжада́хсѧ и напойсте мѧ: стра́ненъ бѣхъ и введо́сте мене: Нагъ и ѡдѣѧсте мѧ: боленъ, и посѣти́сте менѐ: въ темни́цѣ бѣхъ и пріидо́сте къ мнѣ. (Мат. 15, 35.).

До тыхъ наукъ о оказованю любви въ обохъ взглядахъ, такъ що до тѣла якъ що до душѣ, додавъ Христосъ, якъ се загально вѣдомо, и свои власнй якъ найкрасшй примѣры. Въ нынѣшнôмъ выпадку особливо мило есть згадати на голосъ, выданый, зъ правдиво вôтцѣвскои груди: Милосе́рдꙋю ѡ наро́дѣ (Мр. 8, 2.) и на готовôсть помочи, хотьбы и въ способъ чудесный; котрого то милосердія находитъ ся похвала въ словахъ: про́йде благодѣтельствꙋѧ и исцѣлѧѧ всѧ насилѡванныѧ ѡтъ діа́вола (Дѣян. 10, 38.). Дану Нимъ науку о взаимнôй любвѣ держали свято и усердно насамперед Апостолы; а по нихъ тй, що приняли вѣру христіяньску, основали множество всѣлякихъ заведень для улекшеня, якъ нибудь дôймаючои нужды людскои. А тй заведеня, заедно взрастаючй и успѣваючй суть питоменною и прекрасною оздобою христіяньского имени и зродившого ся зъ вôдси чоловѣколюбія (цивилизація), такъ, що люде неупереджений досить имъ надивоватись не могутъ, особливо що кождый естъ такъ дуже склоннымъ, дбати лишь про свою выгоду а на чужу не зважати.

Б
гр.
в
ч.

Neque de eo numero bene factorum excipienda est erogatio stipis, eleemosynae causa; ad quam illud pertinet Christi: *Quod superest date eleemosynam*[1].) Hanc scilicet socialistae carpunt atque e medio sublatam volunt, utpote ingenitae homini nobilitati iniuriosam. At enim si ad evangelii praescripta[2],) et christiano ritu fiat, illa quidem neque erogantium superbiam alit, neque affert accipientibus verecundiam. Tantum vero abest ut homini sit indecora, ut potius foveat societatem coniunctionis humanae, officiorum inter homines fovendo necessitudinem. Nemo quippe hominum est adeo locuples, qui nulius indigeat; nemo est egenus adeo, ut non alteri possit qua re prodesse: est id innatum, ut opem inter se homines et fidenter poscant et ferant benevole. — Sic nempe iustitia et caritas inter se devinctae, aequo Christi mitique iure, humanae societatis compagem mire continent, ac membra singula ad proprium et commune bonum providenter adducunt.

Quod autem laboranti plebi non temporariis tantum subsidiis, sed constanti quadam institutorum ratione subveniatur, caritati pariter laudi vertendum est; certius enim firmiusque egentibus stabit. Eo amplius est in laude ponendum, velle eorum animos, qui exercent artes vel operas locant, sic ad parsimoniam pro-

[1]) Luc. XI, 41.
[2]) Matth. VI, 2—4.

А зъ того числа добрыхъ учинкôвъ годѣ выключити даванє вспоможеня, милостынѣ ради, до котрои вôдноситъ ся слово Христа: ѡтъ сꙋщихъ дадѝте милостыню (Л. 11, 41.). Тую милостыню именно торгаютъ соціялисты и радѝ бы ю зовсѣмъ усунути, яко щось для вродженои чоловѣкови благородности обидливого. Однакъ коли дає ся милостыню по приписамъ Евангелія и по звычаю христіяньскому, то не пôддержує она ани думы даючихъ, ани не приноситъ ганьбы для пріймаючихъ милостыню. Противно, она есть такъ далекою вôдъ того, щобы бути для чоловѣка непристôйною, що радше пôдтримує звязь въ пожитю людскôмъ и конечнôсть взаимныхъ обовязкôвъ межи людьми Никто бо зъ людей не есть такъ заможнымъ, щобы никого не потребовавъ; никто не есть такъ убогимъ, щобы не мôгъ бути другому въ чѣмсь пожиточнымъ; есть то людемъ уже вроджено, що однѝ другихъ зъ довѣріємъ о помôчь просятъ и взаимно єи собѣ радо даютъ. — Такъ то справедливôсть и любовъ, слушнымъ и лагôднымъ правомъ Христа межи собою повязанѝ, пôддержуютъ чудно звязь товариства людского а поодинокихъ членôвъ тогоже приводять до власного и загального гаразду.

То же, що робôтничому людови допомагає ся не лише хвилевою запомогою, но сталыми того рода закладами, треба рôвножь любвѣ вмѣняти въ похвалу: бо въ сей способъ стояти она буде за бѣдаками тымъ певнѣйше и тымъ сильнѣйше. Єще бôльше похвалити треба цѣль, хотѣти образовати въ робôтникахъ и ремѣсникахъ змыслъ до такои ощадности и запобѣгливости, щобы зъ часомъ хоть въ части, могли самѝ собѣ помагати.

videntiamque formari, ut ipsi sibi, decursu aetatis, saltem ex parte consulant. Tale propositum, non modo locupletum in proletarios officium elevat, sed ipsos honestat proletarios; quos quidem dum excitat ad clementiorem sibi fortunam parandam, idem a periculis arcet et ab intemperantia coercet cupiditatum, idemque ad virtutis cultum invitat. Tantae igitur quum sit utilitatis ac tam congruentis temporibus, dignum certe est in quo caritas bonorum alacris et prudens contendat.

Maneat igitur, studium istud catholicorum solandae erigendaeque plebis plane congruere cum Ecclesiae ingenio et perpetuis eiusdem exemplis optime respondere. Ea vero quae ad id conducant, utrum *actionis christianae popularis* nomine appelentur, an *democratiae christianae,* parvi admodum refert; si quidem impertita a Nobis documenta, quo par est obsequio, integra custodiantur. At refert magnopere ut, in tanti momenti re, una eademque sit catholicorum hominum mens, una eademque voluntas atque actio, Nec refert minus ut actio ipsa, multiplicatis hominum rerumque praesidiis, augeatur, amplificetur. —

Eorum praesertim advocanda est benigna opera, quibus et locus et census et ingenii animique cultura plus quiddam auctoritatis in civitate conciliant. Ista si desit opera, vix quidquam confici potest quod vere valeat ad quaesitas popularis vitae utilitates. Sane ad id eo certius breviusque patebit iter, quo impensius multiplex praestantiorum civium efficientia conspiret. Ipsi autem consi-

Такая цѣль не тôлько що облегчае обовязки богатыхъ къ бѣдакамъ, но и учестняе бѣдакôвъ самыхъ, бо, побуджаючи ихъ до придбаня собѣ лучшои долѣ, заступае ихъ тымъ самымъ передъ небезпеченьствами, повздержуе вôдъ пристрастнои неумѣркованности и заохочуе до честноты. Колижь таке поступоване есть такои денеслости и такъ дуже на часѣ, то заслугуе певно на ревне и розумне поперте зъ стороны людей доброи волѣ, перенятыхъ любовію ближныхъ.

Памятаймо прото, що стремлене католикôвъ до заспокоеня и двигненя нижшои верствы народа годитъ ся вновнѣ зъ духомъ Церкви и вôдповѣдае зовсѣмъ еи вôдвѣчнôй практицѣ. А чи то, що до того причиняе ся называе ся христіяньскою роботою для люду чи демократіею христіяньскою, на тôмъ дуже мало залежитъ, коли тôлько дана Нами въ тôмъ взглядѣ наука зъ всякимъ послушеньствомъ въ цѣлости буде держати ся. Но много залежитъ на тôмъ, щобы въ рѣчи такъ важнôй була у католикôвъ одна и та сама гадка, одна и та сама воля и одна и та сама робота. Не менше важнымъ есть, щобы та робота черезъ бôльше число робôтникôвъ и средствъ помножила ся и розширила ся.

Особливо тыхъ потреба тутъ призывати до ласкавои роботы, котрымъ станъ, маетокъ и образоване серця и духа надаютъ бôльше значеня. Коли не доставати буде сеи роботы, то ледво чи зможе ся вдѣяти щосъ такого, що мало бы пожаданый пожитокъ для жизни люду. Противно же отворитъ ся до того тымъ певнѣйша и коротша дорога чимъ бôльша сила значнѣйшихъ обывательствъ

derent velimus non esse sibi in integro, infirmorum curare sortem an negligere; sed officio prorsus teneri. Nec enim suis quisque commodis tantum in civitate vivit, verum etiam communibus: ut, quod alii in summam communis boni conferre pro parte nequeant, largius conferant alii qui possint. Cuius quidem officii quantum sit pondus ipsa edocet acceptorum bonorum praestantia, quam consequatur necesse est restrictior ratio, summo reddenda largitori Deo. Id etiam monet malorum lues, quae, remedio non tempestive adhibito, in omnium ordinum perniciem est aliquando eruptura: ut nimirum qui calamitosae plebis negligat causam, ipse sibi et civitati faciat improvide. — Quod si actio ista christiano more socialis late obtineat vigeatque sincera, nequaquam profecto fiet, ut cetera instituta, quae ex maiorum pietate ac providentia iam pridem extant et florent, vel exarescant vel novis institutis quasi absorpta deficiant. Haec enim atque illa, utpote quae eodem consilio religionis et caritatis impulsa, neque re ipsa quidquam inter se pugnantia, commode quidem componi possunt et cohaerere tam apte, ut necessitatibus plebis periculisque quotidie gravioribus eo oportunius liceat, collatis benemerendi studiis, consulere. — Res nempe clamat, vehementer clamat, audentibus animis opus esse viribusque coniunctis; quum sane nimis ampla aerumnarum seges obversetur oculis, et perturbationum exitialium impendeant, maxime ab invalescente socialistarum vi, formidolosa discrimina. Callide illi in sinum invadunt civitatis: in occultorum conventuum tenebris ac palam in luce, qua voce qua scrip-

приложивъ рукъ до того. Тіи же послѣднѝ нехай уважаютъ, що имъ не вôльно про долю найнизшихъ верствъ дбати або не дбати, но що они до того прямо суть обовязанѝ. Божь то никто не жіє въ державѣ для самои лише власнои користи, но такожь и для загальнои, такъ що до того, до чого однѝ для загального добра не суть въ силѣ причинити ся, маютъ тымъ бôльше причинити ся тіи, що суть въ силѣ. А якъ великимъ єсть сей обовязокъ, показує сама надвыжка отриманыхъ дôбръ, котру постигне конечно и строжшій одвѣтъ, якій треба буде дати найвысшому дателеви, Богу. До того напоминає и пошесть бѣдъ, котра, коли єи въ часъ не зарадитъ ся, колись на погибель всѣхъ верстъ выбухнути єсть готова, такъ що той, кто занедбує справу нещастного люду, самъ противъ себе и противъ державы поступає нерозважно. — Коли же та соціяльна робота въ способъ христіяньскій щиро ширити ся и розвивати ся буде, то певно не прійде ніякъ до того, щобы всѣ тѝ институціи, якѝ зъ побожности и запобѣгливости предкôвъ зъ давна уже находятъ ся и процвитаютъ, або упали або новыми мовьбы поглотились и щезли. Бо такъ тѝ якъ и тамтѝ, за порадою тои самои религіи и любви введенѝ и въ ничôмъ собѣ непротивнѝ, могутъ выгôдно зъ собою злучитись и такъ тѣсно звязатить, що потребамъ люду и небезпеченьствамъ що разъ бôльше взмагаючимъ ся спôльными подвигами въ добрыхъ учинкахъ буде можна тымъ лекше зарадити. Справа сама говоритъ громко, що потреба тутъ смѣлыхъ сердецъ и соединеныхъ силъ; бо занадто богатый засѣвъ нужды єсть безперечно очевидный, а страшнѝ

tis, multitudinem seditione concitant; disciplina religionis abiecta, officia negligunt, nil nisi iura extollunt; ac turbas egentium quotidie frequentiores sollicitant, quae ob rerum angustias facillius deceptioni patent et ad errorem rapiuntur. — Aeque de civitate ac de religione agitur res; utramque in suo tueri honore sanctum esse bonis omnibus debet.

Quae voluntatum consensio ut optato consistat, ab omnibus praeterea abstinendum est contentionis causis quae offendant animos et disiungant. Proinde in ephemeridum scriptis et concionibus popularibus sileant quaedam subtiliores neque ullius fere utilitatis quaestiones, quae quum ad expediendum non faciles sunt, tum etiam ad intelligendum vim aptam ingenii et non vulgare studium exposcunt. Sane humanum est, haerere in multis dubios et diversos diversa sentire: eos tamen qui verum ex animo persequantur addecet, in disputatione adhuc ancipiti, aequanimitatem servare ac modestiam mutuamque observantiam; ne scilicet, dissidentibus opinionibus, voluntates item dissideant. Quidquid vero, in causis quae dubitationem non respuant, opinari quis malit, animum sic semper gerat, ut Sedi Apostolicae dicto audiens esse velit religiosissime.

небезпеченьства згубныхъ переворотôвъ, повисаютъ надъ нами, особливо по поводу чимъ разъ бôльше взмагаючои ся сили соціялистôвъ. Хитро вдираютъ ся они въ середину державы; въ тѣны тайныхъ згромаджень и въ бѣлый день то словомъ то письмомъ ворохобятъ масы; а покинувши карбы религіи занедбують обовязки а пôдносятъ лишь свои права и пôдбуряютъ убогû масы, що дня численнѣйшû, котрû зъ причины нужды для обманьства суть тымъ приступнѣйшû и на роздорожа тымъ лекше пôрвати ся даютъ. — Ходитъ ту такъ о державу якъ и религію; защищати и одну и другу въ єи чести, повинно бути святымъ обовязкомъ всѣхъ добромыслячихъ людей.

А щобы та такъ пожадана згода мала мѣсце, треба надто выстерѣгати ся всякихъ такихъ спорныхъ справъ, котрû умы оскорбляютъ и розъєдиняютъ. Для того нехай замовкнутъ въ дневникахъ и на вѣчахъ всякû занадто субтельнû и зовсѣмъ безхосеннû пытаня якû якъ не легко дадутъ ся розвязати, такъ такожь до свого зрозумленя вôдповѣднои силы таланту и незвыклои науки вымагаютъ. Єсть то вправдѣ рѣчь людска, въ многихъ рѣчахъ мати сумнѣвы и въ рôжныхъ рѣчахъ бути рôжнои гадки, но все таки годитъ ся, щобы тû, що щиро шукаютъ правды, въ справѣ єще нерѣшенôй, задержали рôвновагу, смирнôсть и взаимне почитанє; щобы при роздвоєню гадокъ не роздвоилось и волѣ. Но якои бы гадки ктось въ рѣчахъ невыключаючихъ сомнѣнія и не бувъ, то все таки має бути того духа, щобы выреченю столицѣ Апостольскои якъ найсовѣстнѣйше повиновати ся бувъ готовъ.

Atque ista catholicorum actio, qualiscumque est, ampliore quidem cum efficacitate procedet, si consociationes eorum omnes, salvo suo cuiusque iure, una eademque primaria vi dirigente et movente processerint. Quas ipsis partes in Italia volumus praestet institutum illud, a Congressibus coetibusque catholicis, saepenumero a Nobis laudatum: cui et Decessor Noster et Nosmetipsi curam hanc demandavimus communis catholicorum actionis, auspicio et ductu sacrorum Antistitum, temperandae. Item porro fiat apud nationes ceteras, si quis usquam eiusmodi est praecipuus coetus, cui id negotii legitimo iure sit datum.

Iamvero in toto hoc rerum genere, quod cum Ecclesiae et plebis christianae rationibus omnino copulatur, apparet quid non elaborare debeant qui sacro munere fungantur, et quam varia doctrinae, prudentiae, caritatis industria id possint. Prodire in populum in eoque salutariter versari opportunum esse, prout res sunt ac tempora, non semel Nobis, homines e clero allocutis, visum est affirmare. Saepius autem per litteras ad Episcopos aliosve sacri ordinis viros, etiam proximis annis[1]), datas, hac ipsam amantem populi providentiam collaudavimus, propriamque esse diximus utriusque ordinis clericorum. Qui tamen in eius officiis explendis caute admodum prudenterque faciant, ad similitudinem hominum sanctorum. Franciscus ille pauper et humilis, ille calamitosorum pater Vincentius a Paulo, alii in omni Ecclesiae memoria complures, assiduas curas in populum sic temperare consueverunt, ut non

А та робота католикôвъ, якабъ она и не буда, буде очевидно вôдбувати ся зъ тымъ бôльшимъ успѣхомъ, коли всѣ ихъ стоваришеня, безъ нарушеня своихъ обопôльныхъ правъ, поступати будутъ пôдъ проводомъ однои и тои самои начальнои власти. Якои ролѣ хочемо для ныхъ въ Италіи, нехай покаже то часто нами захвалене заведене зъ стороны католицкихъ соборôвъ и згромаджень, котрому и нашь попередникъ и Мы самй повѣрили задачу, управляти спôльною роботою католикôвъ за волею и пôдъ проводомъ священыхъ Настоятелѣвъ. То само мае дѣяти ся и у прочихъ народôвъ, коли у нихъ знаходитъ ся гденибудь такій головный кружокъ, котрому таку задачу можна бы слушно повѣрити.

А въ всѣхъ тыхъ того рода справахъ, якй зъ интересами Церкви и христіяньского люду тѣсно вяжутъ ся, показуе ся ясно, що то уже робити не маютъ тй, що повнятъ обовязки духовнй, и якъ великого засобу въ науцѣ, розумѣ и любвѣ до всего того вымагае ся. Що ити въ народъ и въ нѣмъ для его спасенія трудити ся, якъ того вымагаютъ нынѣшній станъ рѣчій и нынѣшнй часы, есть рѣчею всказаною, се мы неразъ уже въ нашихъ промовахъ до членôвъ клиру ствердити уважали за потрѣбне. Частѣйше же въ письмахъ до Епископôвъ и иншихъ мужей стану духовного. и въ послѣдныхъ лѣтахъ выданыхъ (до Головного Начальника Чина-Меншои Братіи зъ 25. XI. 1898.). похвалилисьмо власне тую любезну печаливôсть о людъ, и узналисьмо еи властивою для клиру обохъ чинôвъ, свѣтского и монашеского. Однакъ муситъ тойже въ повненю тыхъ обовязкôвъ поступати надзвычайно осто-

plus eaquo distenti neque immemores sui, contentione pari suum ipsi animum ad perfectionem virtutis omnis excolerent. — Unum hic libet paulo expressius subiicere, in quo non modo sacrorum administri, set etiam quotquot sunt popularis causae studiosi, optime de ipsa, nec difficili opera, mereantur Nempe, si pariter studeant per opportunitatem haec praecipue in plebis anima fraterno alloquio inculcare. Quae sunt: a seditione, a seditiosis usquequaque caveant; aliena cuiusvis iura habeant inviolata; iustam dominis observantiam atque operam volentes exhibeant; domesticae vitae ne fastidiant consuetudinem multis modis frugiferam; religionem in primis colant, ab eaque in asperitatibus vitae certum petant solatium. Quibus perficiendis propositis sane quanto sit adiumento vel Sanctae Familiae Nazarethanae praestantissimum revocare specimen et commendare praesidium, vel eorum proponere exempla quos ad virtutis fastigium tenuitas ipsa sortis eduxit, vel etiam spem alere praemii in potiore vita mansuri.

Postremo id rursus graviusque commonemus, ut quidquid consilii in

[1]) Ad Ministrum Generalem Ordinis Fratrum Minorum, die XXV nov. an. MDCCCLXXXXVIII.

рожно и розумно, по образу людей святыхъ. Св. Францисокъ, той мужъ убогій и смиренный, той отецъ нещасливыхъ, св Винкентій а Павльо и много иншихъ, въ кождôй добѣ церковнôй вславившихъ ся, мали звычай, свôй неустанный трудъ для люду такъ устроювати, що не занимаючи ся бôльше якъ треба и не забуваючи о собѣ, зъ рôвною ревностію свою власну душу до совершеньства образовали. — Одно треба тутъ трохи выразнѣйше пôднести, въ чôмъ не тôлько священослужителѣ, но и всѣ тіи, що занимаютъ ся справою люду, о тôйже справѣ якъ найлѣпше и зъ великимъ трудомъ заслужити ся могли бы, именно: коли обопôльно старати ся будутъ, въ догôдну пору особливо сй начала въ серця люду по братерски вщѣпляти, а то: вôдъ ворохобнѣ и ворохобниковъ на всѣ боки стеречи ся; не нарушати ничіихъ правъ; господарамъ вôддавати приналежну честь та роботу; не мати вôдразы до житя родинного, въ многихъ взглядахъ плодоносного; почитати передъ всѣмъ религію и въ нѣй въ горестяхъ житя шукати повнои вôдрады. А щобы всѣ тй постановленя выконати, буде се дуже помôчнымъ: або пригадувати собѣ на взнеслый взôръ Родины Назаретскои и поручати ся еи опѣцѣ; або ставити собѣ передъ очи примѣры тыхъ, котрыхъ власне скуднôсть въ маєтку вынесла на щитъ чесноты: або такожь живити въ собѣ надѣю на неминаему надгороду въ лѣпшôмъ житю.

Въ кôнци напоминаемъ до того еще разъ и зъ цѣлымъ натискомъ, щобы всѣ чи то единицѣ чи товариства, якйбъ мѣры въ тôй справѣ и не предпринимали, завсѣгды на то памя-

Дар о. Архідіякона
А. ЗУБРИЦЬКОГО

eadem causa vel singuli vel consociati homines efficiendum suscipiant, meminerint Episcoporum auctoritati esse penitus obsequendum. Decipi se ne sinant vehementiore quodam caritatis studio; quod quidem, si quam iacturam debitae obtemperationis suadeat, sincerum non est, neque solidae utilitatis efficiens, neque gratum Deo. Eorum Deus delectatur animo qui, sententiâ sua postposita, Ecclesiae praesides sic plane ut ipsum audiunt iubentes; iis volens adest vel arduas molientibus res, coeptaque ad exitus optatos solet benignus perducere. — Ad haec acce dant consentanea virtutis exempla, maxime quae christianum hominem probant osorem ignaviae et voluptatum, de rerum copia in alienas utilitates amice impertientem, ad aerumnas constantem, invictum. Ista quippe exempla vim habent magnam ad salutares spiritus in populo excitandos; vimque habent maiorem, quum praestantiorum civium vitam exornant.

Haec vos, Venerabiles Fratres opportune ad hominum locorumque necessitates, pro prudentia et navitate vestra curetis hortamur; de iisdemque rebus consilia inter vos, de more congressi, communicetis. In eo autem vestrae evigelent curae atque auctoritas valeat, moderando, cohibendo, obsistendo, ut ne, ullâ cuiusvis specie boni fovendi, sacrae disciplinae laxetur vigor neu perturbetur ordinis ratio quem Christus Ecclesiae suae praefinivit. — Recta igitur et concordi et progrediente catholicorum omnium operâ, eo pateat illustrius, tranquillitatem ordinis veramque prosperitatem in populis praecipue florere, moderatrice et fautrice Ecclesia; cuius est sanctis-

тали, що воли Епископôвъ совершенно повиновати ся треба. Нехай не даютъ ся обманити якимъ то занадто буйнымъ чувствомъ любви, котре, коли пре до якого небудь убытку приналежного послушеньства, щирымъ не есть ани не хосеннымъ, ни Богу милымъ. Богъ любуе ся духомъ лишь тыхъ, котрî зъ пожертвованемъ власного мнѣнія слухаютъ приказôвъ настоятелѣвъ Церкви, такъ якъ его самого; тымъ вôнъ радо помагае, коли и тяжкî рѣчи начинаютъ, а начатî доводитъ звычайно ласкаво до пожаданого кôнця. До всего того нехай приступлятъ вôдповѣднî примѣры чеснотъ, особливо такî, котрî доказовали бы, що христіянинъ ненавидитъ лѣнивства и розкошѣ; дае радо зъ своихъ достаткôвъ на потребы другихъ, а въ долегливостяхъ есть постояннымъ и непобѣдимымъ. Такî примѣры маютъ велику силу до взбудженя въ народѣ здорового духа, а еще бôльшу, коли украшаютъ жизнь значнѣйшихъ обывателѣвъ.

Напоминаемъ Васъ, Пречестнî Братя, щобысьте, вôдповѣдно до потребъ мѣсця и часу, зъ цѣлою вашою ревностію и розвагою о тое старали ся и на звычайныхъ вашихъ соборахъ, о тôмъ нараджали ся. Особливо же уважайте, и, чи то гамуючи загонистôсть чи картаючи та опираючись, наставайте зъ цѣлою силою вашои власти на тое, щобы пôдъ позоромъ ширеня добробыту не розпрягалась сила святои карности та не нарушавъ ся порядокъ, якій Христосъ опредѣливъ для Церкви своеи. При вôдповѣднôй, згôдливôй и впередъ поступаючôй роботѣ всѣхъ католикôвъ покаже ся тымъ яснѣйше, що спокôй, порядокъ и правдивый добробытъ межи народами процвитае особливо пôдъ проводомъ

simum munus, sui quemque officii ex christianis praeceptis admonere, locupletes ac tenues fraterna caritate coniungere, erigere et roborare animos in cursu humanarum rerum adverso.

Praescripta et optata Nostra confirmet ea beati Pauli ad Romanos, plena apostolicae caritatis, hortatio: *Obsecro vos. . Reformamini in novitate sensus vestri. . Qui tribuit, in simplicitate; qui praeest, in sollicitudine; qui miseretur, in hilaritate. Dilectio sine simulatione. Odientes malum, adhaerentes bono: Caritate fraternitatis invicem diligentes: honore invicem praevenientes: Sollicitudine non pigri: Spe gaudentes; in tribulatione patientes; orationi instantes: Necessitatibus sanctorum communicantes; hospitalitatem sectantes. Gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus: Idipsum invicem sentientes: Nulli malum pro malo reddentes: Providentes bona non tantum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus*[1]).

Quorum auspex bonorum accedat Apostolica benedictio, quam vobis, Venerabiles Fratres, Clero ac populo vestro amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die XVIII ianuarii anno MDCCCCI, Pontificatus Nostri vicesimo tertio.

LEO PP. XIII.

[1]) XII, 1-17.

и покровительствомъ Церкви, которои найсвятѣйшимъ обовязкомъ есть, кождого до свого обовязку, выплываючого зъ приписôвъ христіяньскихъ, напоминати, богатыхъ и убогихъ братерскою любовію лучити и пôдносити та крѣпити духа, середъ нещастного обороту справъ людскихъ.

Нашѝ приписы и желаня нехай скрѣпитъ се св. Павла упôмнене къ Римлянамъ, повне апостольскои любви: Молю оубо васъ... преѡбразꙋйтеся ѡбновленіемъ оума вашего. . подавай, въ простотѣ; престоай, со тщаніемъ: милꙋй, съ добрымъ ѡзволеніемъ: любы нелицемѣрна, ненавидяще злаго прилѣпляйтеся благомꙋ: Братолюбіемъ дрꙋгъ ко дрꙋгꙋ любезни: честію дрꙋгъ дрꙋга больша творяще: Тщаніемъ не лѣниви: Оупованіемъ радꙋющеся, скорби терпяще: во молитвѣ пребывающе: Требованіемъ святыхъ приѡбщающеся, страннолюбіе держащеся. Радоватися съ радꙋющимися и плакати съ плачꙋщими. Тожде дрꙋгъ ко дрꙋгꙋ мꙋдрствꙋюще Ни ѐдиномꙋ же зла за зло воздающе, промышляюще добрая предъ всѣми человѣки. (12, 1—17.).

А порукою тыхъ благъ нехай буде благословеньство Апостольске, яке вамъ, Пречестна Братіє, Клирови и вашому народови зъ всякою любовю въ Господѣ удѣляемо.

Дано въ Римѣ при святôмъ Петрѣ дня 18. Сѣчня р. 1901. Понтификату Нашого двайцять третого.

ЛЕВЪ ПП. XIII.

Повысшу Енциклику Св. нашого Отца Льва ПП. XIII. подає ся нынѣшнымъ Всч. Духовеньству епархіяльному до вѣдомости, до основного перестудіованя и до поступованя въ практицѣ пôсля неомыльныхъ засадъ въ нѣй такъ основно выложеныхъ.

Въ тôй цѣли поручає ся Всч. Настоятелямъ деканатôвъ вызначити повысшу Енциклику котромусь зъ способнѣйшихъ священикôвъ кондеканальныхъ на предметъ до письменного реферату, якôй на однôмъ або и бôльше зъ сегорôчныхъ Соборôвъ деканальныхъ предложити ся и всесторонно обговорити ся мавъ бы.

Вôдъ Еп. Ординаріята.

Перемышль, дня 9. Мая 1901.

Ч. 25.

Ч. 2296. О заведеню выховавчого Института для рускихъ дѣвчатъ въ Станиславовѣ.

Всечестнѣйшій и ВПреподобный Епископскій Ординаріятъ Станиславôвскій письмомъ зъ д. 30. Цвѣтня 1901 Ч. 1745 звернувъ ся до Еп. Ординаріята зъ прошенемъ о оповѣщене тутешному Всч. Духовеньству и вѣрнымъ о намѣренôмъ заснованю выховавчого Института для рускихъ дѣвчатъ пôдъ зарядомъ Сестеръ Монахинь Ч. С. Вас. Вел. въ Станиславовѣ въ реальности легованôй на тую цѣль (въ половинѣ) П. Т. Александромъ Осостовичомъ.

До осягненя цѣли, заснованя выховавчого Института въ Станиславовѣ, по призволу Выс. ц. к. Министерства Вѣроиспов и просвѣты зъ д. 26. Листопада 1900 Ч. 16163 збиратись могутъ добровôльнѝ жертвы въ Галичинѣ и Буковинѣ безъ высылки колектантôвъ а въ Стиріи и Чехахъ черезъ колектантôвъ. Позаякъ прото у насъ ніяки колектанты на руск. Институтъ дѣвочій Станиславôвскій высыланѝ не будутъ, а дѣло тоє спасительне потребує до осущеня сплатити довгъ въ квотѣ звыжь 16.000 коронъ, поручає ся досвѣдченой жертволюбивости Всч. Отцѣвъ Душпастырôвъ и П. Т Вѣрныхъ.

Вôдъ Еп. Консисторіи.

Перемышль, дня 27. Мая 1901.

Ч. 26.

Ч. 2517. О бібліотецѣ богословскои изданя Впр. о. пралата А. Бачиньского и Всесвѣт. Дра Іоанна Бартошевского.

Зъ покликомъ на обвѣщене въ епарх. Вѣстнику зъ р. 1898 Ч. IV, ст. 40 и зъ р. 1900 Ч. I. ст. 14—18 припоручаюче Всч. парохіяльнымъ урядамъ выдавництво Библіотеки богословскои якими занимає ся Всесвѣтлѣйшій и ВПреподобный О. Александеръ Бачиньскій Пралатъ Львôвскои Митрополичои Капітулы и Всесвѣтлѣйшій О. Дръ Іоаннъ Биртошевскій професоръ ц. к. Университета въ Львовѣ, выдаючи для образованя Всч. Духовеньства цѣле богословіє въ всѣхъ єго отрясляхъ именно 1) Богословіє догматичне; 2) моральне; 3) Право церковне; 4) практичный провôдникъ для священникôвъ; 5) св. Письмо зъ поясненями, — звертає ся поновно усильно увагу Всч. Духовеньства найпаче же Всч. Отцѣвъ Деканôвъ

щобы при визитаціяхъ точно наблюдали, чи находятъ ся выдавництва тѣ въ кождôй парохіи и чи суть вписанѣ въ инвентари парохіяльнôмъ.

Єсли бы где тіи не находили ся, Всч. Отцѣ Деканы обовязанѣ суть закупно ихъ зарядити и Еп. Ординаріятови о тôмъ донести.

Цѣна тыхъ выдавництъ слѣдуюча: 1. Богословіє догматичне брошуроване 7 кор. 20 сот.; 2. Богословіє моральне брош. 7 кор. 80 сот.: 3. Право церковне брош. 7 кор. 20 сот.; 4. I. томъ св. письма брош. 10 кор.

Всѣ тѣ дѣла оправленѣ въ полотно коштуютъ о 1 кор. бôльше. I. томъ св. Письма оправленый въ шкôру коштує 12 кор. Оправы сихъ дѣлъ оздобнѣйшѣ числитъ выдавництво Библіотеки по цѣнѣ понесеныхъ коштôвъ.

Вôдъ Еп. Ординаріята.

Перемышль, дня 18. Мая 1901.

БІБЛІОТЕК
ГР. КАТ. КАПІТУ
в Перемишлі
Ч.....

Ч. 27.

Ч. 1891. О закупнѣ хорошихъ образôвъ для помешкань Всч. Духовеньства.

Книгарня „Ed. Hölzel, Wien IV. Luisengasse 5“ надôслала до Еп. Консисторіи 3 хорошѣ великѣ образы представляючѣ три святи городы: Єрусалимъ, Вефлеємъ и Назаретъ. Зъ правдивымъ артизмомъ выконанѣ надаютъ ся названѣ образы для достойного украшеня помешканъ Прч. Духовеньства тымъ бôльше що у насъ образôвъ представляючихъ святѣ мѣсця дорогѣ для кождогю Христіянина въ такôмъ артистичнôмъ выконаню майже не ма, якъ такожъ задля того, що цѣна ихъ дуже приступна бо 10 кор. 80 сот. Запримѣтити належитъ, що олѣйнѣ друки єсли Отцѣ духовни за дороги гроши для мешкань своихъ набуваютъ, зъ назваными образами порôвнаня выдержати не въ силѣ.

На тіи то образы хорошѣ а не дорогѣ звертає ся увагу Прч. Духовеньства.

Вôдъ Еп. Консисторіи.

Перемышль, дня 17. Цвѣтня 1901.

Ч. 28.

Ч. 2353 Поновне розпорядженє о поучаню рекрутôвъ вôдходячихъ до службы войсковои.

Зъ покликомъ на розпорядженє зъ дня 3. Вересня 1900 р. Ч. 4438, напечатане въ Епарх. Вѣстнику Ч. VIII. зъ р. 1900 ст. 105 взыває ся Всч. Отцѣвъ Душпастырôвъ поновно, щобы зъ особенною отцѣвско-душпастырскою опѣкою занялись молодцями изъ своихъ парохій, котрѣ на веснѣ сего року асентированѣ, въ Жовтни яко рекруты вступити маютъ въ ряды ц. и к. арміи.

По указанямъ въ покликанôмъ рожпорядженю наведенымъ належитъ:

1) въ недѣльныхъ наукахъ поучати дотычныхъ о ихъ будущôмъ званю а передъ всѣмъ о обовязкахъ взглядомъ Бога; 2) заохотити до св. сповѣди передъ вôдходомъ до вôйска и до вспôльного св. Причастія; 3) упôмнути до переданя ся на волю Божу и удѣлити имъ на дорогу отцѣвского благословенія по службѣ Божой въ ихъ намѣреню отслуженой.

Вôдъ Еп. Ординаріята:

Перемышль, дня 27. Мая 1901.

Ч. 29.

Ч. 2885. О мѣстци рожденя и хрещеня Маріи Каляфушь.

Поручаєсь всѣмъ Прч. Ур. парохіяльнымъ переглянути книги метрикальнй рожденыхъ и крещеныхъ вôдъ р. 1876 до 1883 въ цѣли сконстатованя чи не находитъ ся где записане дѣйствіє рожд. и крещ. Маріи Каляфушь (или Каляфушка) (або може якогось подôбного назвыска) — вѣроятно illegitimi thori.

Дотычный Ур. парох. въ котрого метрикахъ, подôбный записъ находитъ ся, надôшле сюди вôдписъ метрикальный найдальше до кôнця Червня, т. р.

Вôдъ Еп. Консисторіи.

Перемышль, дня 6. Червня 1901.

Ч. 30.

Ч. 2631. Конкурсъ на второго пѣвця катедрального въ Перемышли.

Въ цѣли замѣщеня посады второго пѣвця при Церкви катедральной въ Перемышли, до котрой то посады привязана єсть платня 30 коронъ мѣсячно и 80 коронъ рôчно за науку въ пѣвческôмъ заведеню бл. п. Еп. Іоанна Снѣгурского, такожь часть доходôвъ зъ требôвъ парохіяльныхъ и вôльне помешканє, розписує ся конкурсъ до 1. Жовтня 1901 р.

Убѣгаючй ся о тую посаду маютъ поданя свои, заосмотренй въ свѣдоцтва науково-службовй и норовственного поведеня найдальше до 25 Вересня 1901 посредствомъ дотычного уряда парохіяльного до Капітулы катедральнои въ Перемышли внести, самй же въ цѣли переведеня зъ ними испыта зъ пѣнія, устава церковного и знаня „руки Дамаскина,“ а такожь и зъ хорально нотного пѣнія — лично дня 1. Жовтня 1901 р. о годинѣ 10 рано въ зданіяхъ капітульныхъ явитись.

Вôдъ Еп. Консисторіи.

Перемышль, дня 27. Мая 1901.

Ч. 31.

Ч. 2687. Рѣшеня св. Пенитенціяріи зъ дня 9. мая 1901, въ справѣ Ювилея:

1) An in loco ubi una tantum est Ecclesia debeat haec tantum visitari ita ut post quamvis visitationem ex ipsa sit processionaliter exeundum atque Ecclesia saltem semel circumeunda sit est iterum intranda?

2) An in locis ubi una tantum vel plures etiam sunt designatae Ecclesiae, possint ex parte Ecclesiae in vicinis locis designata visitari?

3) An debent ex parte Ecclesiae vicinorum locorum visitari si in ipso loco non habentur quatuor vel ad minimum duae designatae Ecclesiae?

4) An visitatio primae Ecclesiae possit absque processione fieri (v. g. post celebrationem missa vel vesperarum) vel etiam prima Ecclesia sit processionaliter intranda?

Sacra Poenitentiaria consideratis expositis, ad praemissa respondet:

Quoad primum. Cum ex Bulla in potestate sit Episcopi minuere numerum visitationum pro illis qui processionaliter incedunt, non esse opus ut, ab iis Ecclesia plusquam semel vitetur.

Quoad secundum. Affirmative.

Quoad tertium. Negative.

Quoad quartum. Prima Ecclesia est processionaliter visitanda.

Datum Romae ex sacra Poenitentiaria d. 9. Maji 1901.

Тое подае ся до вѣдомости Всч. Духовеньства.

Вôдъ Еп. Ординаріята.

Перемышль, дня 27. Мая 1901.

Ч. 32.

Ч. 2732. О жертвахъ на погорѣлцѣвъ въ Олешичахъ.

„Дай землю убогимъ, а отримаешь небо, дай гроши, а одержишь царство; дай окрухи, а дôстанешь цѣлôсть; дай убогому, а собѣ дашь; бо щось подававъ всегда убогимъ, тое будешь все посѣдати; а чого не давесь убогимъ, тое посяде другій“. Словами св. Іоана Злотоустого звертаемо ся до Всч. Духовеньства и вѣрныхъ нашои Епархіи о подане помочи мешканцямъ мѣста Олешичь.

Вѣдомо бо стало, що дня 11. Мая б. р. страшна пожежа навѣстила мѣсто Олешичѣ.

Всѣ мешканя, зъ забудованями господарскими, школа, уряды и домы божи̂, зъ котрыхъ нещасни̂ мешканцѣ мѣста и передмѣстя булибы удавали ся въ своимъ горю о потѣху душевну, все то стало ся жертвою огня; згорѣло около 700 домôвъ мешкальныхъ а бôльше якъ 4000 людей позôстало безъ даху, одежи, хлѣба, будинкôвъ господарскихъ, словомъ: стали жебраками. Безъ домôвъ божихъ безъ даху позôстали нещасни̂ мешканцѣ, то хиба надѣя на Бога, о котрôмъ каже Псалмопѣвецъ „що бôльшымъ вôдъ неба, есть Твое милосердіе“ додавала имъ сили, зносити сей тяжкій допусть божій. И дѣйстно! Зъ многихъ сторôнъ прійшла

перша помôчь и отерла слезы бѣдныхъ и злагодила розпуку, яка всѣхъ огорнула. Але одиницѣ не въ силѣ принести таку помôчь якои тамъ треба, тому Возлюбленнѝ симъ звертаемо ся до Васъ, Всч: Отцы духовнѝ и до Васъ вѣрнѝ Нашои епархіи, котрѝ тôлько уже далисьте доказôвъ любови христіяньскои, докажѣть и теперь що духъ Христовъ не малѣе, але крѣпится и нагадуе часы апостольски, коли богатшѝ и бѣднѣйшѝ складали свои жертвы у нôгъ Апостолôвъ, щобъ ними обдѣляли бѣднѣйшихъ; зложѣть сами и другихъ загрѣйте до зложеня хотьбы окрухôвъ на погорѣльцѣвъ Олешичъ, а Богъ буде вашимъ довжникомъ якъ каже премудрый Соломонъ. (Кн. прч. 19. 17).

Вôдъ Еп. Ординаріята.

Перемышль, дня 7. Червня 1901.

† **КОНСТАНТИНЪ, Епископъ.**

Ч. 33.

Ч. 3036. Конкурсъ на опорожненѝ парохіи.

Зъ речинцемъ убѣгательства до 29. Серпня 1901. выставляютъ ся на конкурсъ слѣдуючѝ парохіи:

1. Батятычи дек. Жовкôвского, наданя приватного.
2. Комарники дек. Высочаньского, наданя „
3. Розбôръ округлый, дек. Порохницкого право патрона почивае.

Вôдъ Еп. Консисторіи.

Перемышль, дня 8. Червня 1901.

Ч. 34.

Ч. 1575. Поручае ся п. Стефана Побѣдиньского яко майстра бетонярского.

При будовахъ Церквей зъ твердого матеріялу, Комитеты парохіяльнѝ стараются звычайно такожь о камѣнну тревалу пôдлогу, камѣннѝ сходы и. т. д. Позаякь цѣна каменя высока, уживаютъ по бôльшой части на пôдлоги каменя бетонового, но тревалôстъ такого каменя залежитъ вôдъ доброго совѣстного майстра робôтъ бетонярскихъ.

Еп. Консисторія на пôдставѣ предложеныхъ сюды свѣдоцвъ, поручае Прч. Священьству яко совѣстного и доброго робôтника п. Стефана Побѣдиньского, котрый заложивъ свою фабрику бетонярску въ Перемышли (въ будынку давнои гимназіи).

Вôдъ Еп. Консисторіи.

Перемышь, дня 5. Цвѣтня 1901.

Ч. 35.

Ч. 1401. Станъ касы фонда вдов. за часъ вôдъ 1. Сѣчня до 28. Лютого 1901.

Всч. Комисія управляюча дѣлами вдов.-сирот. фонда доноситъ нôдъ днемъ 28. лютого 1901 Ч. 175 слѣдуюче:

Станъ касы вдов. сир. Института

за часъ вôдъ 1. Сѣчня 1901 до 28. Лютого 1901.

А) ФОНДЪ КОРЕННЫЙ.

Приходъ	Готôвка Кор.	Готôвка с.	цѣнни паперы Кор.	цѣнни паперы с.
1. Переносъ зъ р. 1900	191	14	356030	—
2. Билиньскій Ем.	200	—	—	—
3. Пясецкій Зен	40	—	—	—
4. Демчукъ Ант.	200	—	—	—
5. Кузьмакъ Мих.	100	—	—	—
6. Була Николай	100	—	—	—
7. Генсьорскій Георгій	100	—	—	—
8. Поляньскій Ник.	80	—	—	
9. Члены Комісіи шконтруючои жертву:				
Теофиль Калужняцкій . . .	30	40	—	—
Павелъ Винницкій	23	20	—	—
всего . .	1064	74	356030	—
розхôдъ .	—	—	200	—
остае . .	1064	74	355830	—

Розходъ	Готôвка Кор.	Готôвка с.	цѣнни паперы Кор.	цѣнни паперы с.
1) Ошибка при вписаню закупленыхъ цѣнных паперôвъ на сторонѣ: 95 головнои книги касовои	—	—	200	—
всего .	—	—	200	—

Б) ФОНДЪ РЕЗЕРВОВЫЙ.

Приходъ	Готôвка Кор.	Готôвка с.
1. Переносъ зъ р 1900.	3799	39
2. % вôдъ листôвъ заставн. Тов. кредит. земского.	39	40
3. Деканатъ Старосольскій именно зложили по 20 К.	108	—

Приходъ	Готôвка Кор.	Готôвка с.
Всч. О. О. І. Шемердякъ, К. Грушкевичъ. К. Грицикевичь и Ор. Гнатишакъ, о. П. Витошиньскій: 28 К.		

Б) ФОНДЪ РЕЗЕРВОВЫЙ

Приходъ	Готôвка Кор.	с.
4. Чайковскій Романъ	22	—
5. Гарасимчукъ Петро	60	—
6. Деканатъ Яслискій, именно зложили по 28 к. Всч. О. О. Р. Кмицикевичь, І Лѣщиньсій, Е. Антоневичь; по 20 к. С. Колодѣй, І. Мерена, Н. Бачиньскій, Д. Габла и І. Марковъ.	184	—
7. Габла Думитрій	10	—
8. Раставецкій Адольфъ	20	—
9. Деканатъ Яворôвскій: именно зложили по 20 к. Всч. О. О. Л. Яремкевичь, М. Кручковскій, Л Мацускій и Н. Мацюракъ.	80	—
10. Деканатъ Дрогобыцкій: именно зложили по 20 к. Всч. О О. Ю. Шихъ и Ант. Хилякъ.	40	—
11. Левицкій Володимиръ	30	—
12. Деканатъ Дукляньскій, вôдъ О. Юл. Дуркота.	70	—
13. Деканатъ Яслискій имен но зложили по 20 к. Всч О. О. Андр. Кочиркевичь (мол.) и Левъ Воляньскій; Андр. Кочиркевичь (старшій): 28 к.	68	—
14. О. Мих. Кокуревичь	30	-
15. Деканатъ Устрицкій: именно зложили Всч. О. О. Т. Войтовичь 20 к. и Ст. Киричиньскій 21 к. 6 сот.	41	06
16. Деканатъ Высочаньскій именно зложили по 20 к. Всч. О. О. М. Антоневичь, М. Ильницкій, А. Хтьей и А. Крыницкій.	80	—
17. Деканатъ Ярославскій . именно зложили по 20 к. Всч. О О. Д. Ухнятъ, Л. Саноцкій, К. Добряньскій и І. Накловичь.	80	—
18. Сенета Николай . . .	20	—
19. Деканатъ Мокраньскій. именно зложили по 20 к. Всч. О. О. Ал Коцюба, С. Кишикъ и Ант. Миколаевичь, О. К. Хотынецкій зложивъ: 100 к. І. Дрималикъ 28 к, Л. Стецѣвъ: 40 к 78 с. и П. Левицкій: 28 к.	256	78
20. Федоровичь Станиславъ.	50	—
21. Деканатъ Угновскій . именно зложили по 20 к. Всч. оо. Г. Жукъ, В Мосевичь, І. Сиротиньскій, В. Мазикевичь, Е. Омеляньскій, О. Сиротыньскій, А. Говда, М. Несторовичь, І. Карпевичь и А Брунецъ; о. В. Матюкъ зложивъ 21 к. 6 с., Т. Лысякъ 24 к. и С. Дуткевичь 30 к	315	6
22. Ольшаньскій Валеріянъ	20	—
23. Деканатъ Белскій . . именно зложили по 20 к. Всч. оо М. Демцю и І. Черевко.	40	—
24. Лысякъ Володимиръ .	41	—
25. Деканатъ Дрогобыцкій . именно зложили по 20 к. Всч. оо. Гр. Савицкій и Р. Коростеньскій.	40	-
26. Яцѣвъ Антоній . . .	41	—
27. Кручковскій Михаилъ .	1	—
28. Волосяньскій Іоаннъ .	40	-
29. Деканатъ Старосамборс. именно зложили Всч. оо. Евг. Козаневичь 20 к. и І. Ильницкій 21 к.	41	—
30. Деканатъ Добромильск. именно зложили Всч. оо. Л. Калужняцкій 21 к., Е. Бачинскій 20 к., Ал. Чайковскій 41 к., Гр. Коблошь 28., Гр. Рома-	167	30

Приходъ	Готôвка Кор.	с.	Розходъ	Готôвка Кор.	с.
нецъ 20 к. П. Лучечко 9 к. 30 с. и К. Гукевичь 28 к.			1) Для доповненя роздѣльнои квоты перенесено до фонда розпорядимого:	3800	—
31. Сенета Николай . . .	20	—	всего:	3800	—
32. Виханьскій Александеръ	20	—			
33. Козаньевичь Анатоль .	40	—			
34. Хилякъ Димитрій . .	40	—			
35 Флюнтъ Михаилъ . .	40	—			
36 Менциньскій Емиліянъ .	20	—			
37. Киричиньскій Илія . .	20	—			
38. Подлускій Іосифъ . .	20	—			
39. Козенка Стефанъ . . .	20	—			
40. Деканатъ Устрицкій . именно зложили по 20 к. Всч. оо. І. Камѣньскій, С. Добряньскій и К, Дутковскій.	60	—			
41. Крвавичь Викторъ . .	20	—			
42. Насальскій Володимиръ	20	—			
43. Бенцѣнъ Андрей . . .	20	-			
44. Була Николай . . .	100	—			
45. Хотинецкій Климентій .	29	50			
46. Клачиньскій Антоній .	100	—			
всего:	6425	49			
розходъ:	3800	—			
Остає:	2625	49			

В) ФОНДЪ РОЗПОРЯДИМЫЙ.

Приходъ	Готôвка Кор.	с.	Розходъ	Готôвка Кор.	с.
1. Переносъ зъ р. 1900 .	20639	39	1. Вдовамъ и сиротамъ за р. 1900	24293	35
2. Рынявецъ Володимиръ .	60	—	2. Выдатки, подорожи членôвъ комісіи шконтрую чои за р. 1900	53	60
3. Преосвящ. Еп. Констан.	200	—	3. Стемплѣ до поданя о змѣну статута	13	—
4. Козенка Стефанъ . .	60	—	4. Слугамъ консисторскимъ по рѣшеню Общ. Собраня	28	—
5. Волосяньскій Іоаннъ .	60	—	5. Порто почтове, переказы, коверты	22	11
6. Поляньскій Василій . .	40	—	всего:	24410	16
7. Менциньскій Емиліянъ .	20	—			
8. Сембратовичь Александ.	24	—			
9. Сембратовичь Александ.	60	—			
10. Яцѣвъ Антоній . . .	30	—			
11. Хотынецкій Климентій .	20	—			
12. Савойка Теодоръ . .	40	—			
13. Зъ фонда резервового .	3800	—			
всего:	25053	39			
розходъ:	24410	11			
Остає:	643	28			

Повторене.

Дня 28. Лютого 1901 має бути въ касѣ:

I.	Фондъ коренный .	готôвка 1064 К. 74 сот.,	цѣннѝ паперы	355830 К. — сот.
II.	„ резервовый .	„ 2625 „ 49 „	„ „	— „ — „
III.	„ розпорядимый	„ 643 „ 28 „	„ „	— „ — „
	Всего готôвкою	4333 К. 51 сот.,	ц. паперами	355830 К. — сот.

Вôдповѣдно до того справозданя найдено въ касѣ:

I.	Въ цѣнныхъ паперахъ	355830 Кор.	
II.	1. на книж. щадничихъ Перем. щадн. ч. 39426 . .		97 К. 61 сот.
	2. „ „ „ „Вѣры“ ч. 554 . .		3497 „ 76 „
	3. „ „ „ Самбôрск. щад. ч. 196 . .		13 „ 58 „
	4. готовыми		724 „ 56 „
	разомъ		4333 К. 51 сот.

М. Подолиньскій,
предсѣдатель

Е. Менциньскій,
секретарь.

М. Копко,
касіерь.

Вôдъ Еп. Консисторіи.

Перемышль, дня 18. Марта 1901.

ХРОНИКА.

Надѣленѝ вôдъ Святѣйшого Отця Папы Льва XIII. совершенными отпустами по вѣчнѝ часы слѣдуючѝ Церкви:

Ч. 759. Церковь въ Устрикахъ дôльныхъ 1) въ праздникъ св. Ап. Петра и Павла 2) Покрова Пресв. Дѣвы Маріи.

„ 760. Церковь въ Батятичахъ въ праздникъ Покрова Пресв. Дѣвы Маріи.

„ 761. Церковь въ Судовой Вишни въ праздникъ Преображеня Господня.

„ 762. Каплиця въ Грушовой въ праздникъ 1) Успенія Пресв. Богородицы 2) Воздвиженя Чест. Креста 3) Пресв. Тройцы.

„ 763 Церковь въ Крупци въ праздникъ 1) Положеня Чест. Пояса Пресв Богородицы 2) Пресв. Тройцы 3) Воведенія въ Храмъ Пресв. Дѣвы Маріи.

„ 1620. Церковь въ Лютовискахъ въ праздникъ Найсвятѣйшои Тайны Евхаристіи.

Именованя:

Ч. 1551. О. Скобельскій Теофиль завѣдатель деканата Любачôвского и парохъ въ Жуковѣ им. орд. вôдпоручникомъ до ц. к. Рады шкôльнои окружнои въ Цѣшановѣ.

Ч. 1552. Орд. Комисарями въ справахъ сервитутовыхъ именованй: о. Сѣлецкій Кирилъ деканъ и парохъ въ Жужели на деканатъ Белскій, о. Шемердякъ Іоанъ парохъ въ Гуменци на деканатъ Старосольскій, о. Децко Андрей завѣдатель деканата и парохъ въ Луцѣ на деканатъ Мокряньскій, о. Бѣрецкій Іоанъ деканъ и парохъ въ Лѣску на деканатъ Лѣскій, о. Ивановскій Николай парохъ въ Модрычи на деканатъ Дрогобыцкій, о. Сембратовичь Левъ деканъ и парохъ въ Чертежи на деканатъ Сяноцкій.

Ч. 2764. О. Скобельскій Василій парохъ въ Прусахъ им. II. орд. шкôл. комисаремъ до надзору науки религіи въ школахъ дек. Мокряньского.

Каноничну институцію получили:

Ч. 2170. О. Ляврецкій Василій на Варяжь дек. Варяжского.
„ 2338. Кордасевичь Романъ на Тучапы дек. Судововишеньского.
„ 2464. Добряньскій Северинъ на Монастирець дек. Лѣского.

Новопоставленй пресвитеры получили слѣдуючй сотрудництва:

Ч. 2013. О. Адрияновичь Леонтій въ Корманичахъ дек. Нижанкôвского.
„ 2014. „ Поляньскій Богданъ въ Олешичахъ.
„ 2262. „ Гробельскій Михаилъ въ Порохнику дек. Порохницкого.

Завѣдательства получили:

Ч. 1471. О. Миколаєвичь Константинъ въ Махновѣ дек. Угнôвского.
„ 1623. „ Яминьскій Северинъ въ Лôмнôй дек. Жукотыньского.
„ 1674. „ Фекула Іоанъ въ Ростайнôмъ дек. Дукляньского.
„ 1742. „ Копыстяньскій Орестъ въ Баличахъ дек. Мостиского.
„ 1743. „ Корытовскій Володимиръ въ Глумчи дек. Бирчаньского.
„ 1962. „ Касюракъ Станиславъ въ Ветлинѣ дек. Балигородского.
„ 2170. „ Набакъ Левъ въ Хоробровѣ дек. Варяжского.
„ 2105 „ Паньковскій Илярій въ Батятычахъ дек. Жовкôвского.
„ 2464 „ Добряньскій Нѣсевичь Николай въ Нановой дек. Устрицкого
„ 2839 „ Накловичь Михаилъ въ Роловѣ дек. Дрогобыцкого.
„ 2999 „ Клюка Володимиръ въ Устрикахъ гôрныхъ дек. Затварницкого.

Сотрудництва получили:

Ч. 1397. О. Клишь Теофиль въ Реклинци дек. Белского.
„ 2224. „ Гоцкій Алексей самост. въ Опарôвцѣ дек. Коросняньского.
„ 2338. „ Лахъ Димитрій въ Дорожовѣ дек. Мокряньского.

До каноничнои институціи завôзвани:

Ч. 2471. О. Раставецкій Щастный на Сѣлецъ белскій дек. Белского.
„ 2736. „ Поляньскій Генрикъ на Папортно дек. Добромильского.
„ 2737 „ Ленчикъ Іосифъ на Мигову дек. Добромильского.

Вôдличія крылошаньскй получили:

Ч. 1075. О. Мазикевичь Викторъ парохъ въ Динискахъ.
„ 1752. „ Ломницкій Антоній капелянъ вôйсковый въ Львовѣ.
„ 3075. „ Коростеньскій Ромуалдъ парохъ въ Бориславю.

Увôльнене вôдъ испыту конкурсового получили:

Ч. 917. О. Маковей Илія. парохъ въ Доброй шляхоцкой.
„ 1711. „ Калиничъ Максимъ, парохъ въ Жукотынѣ.
„ 2410. „ Кмицикевичь Викторъ, парохъ въ Лежайску.
„ 2109. „ Марчакъ Димитрій, експоз. въ Головецку горôшнôмъ.

Вôдпустку для поратованя здоровя получили:

Ч. 2245. О. Лепкій Даніилъ на два мѣсяцѣ.
„ 2329. „ Метеля Северинъ, на 6 недѣль.
„ 2349. „ Маляркевичь Алексей, на два мѣсяцѣ.
„ 2374. „ Борковскій Іеронъ, на 6 недѣль.
„ 2435. „ Калужняцкій Владыславъ на 6 не дѣль.
„ 2442. „ Левицкій Емиліянъ на 6 недѣль.
„ 2648. „ Калужняцкій Теофиль на 2 мѣсяцѣ.
„ 2589. „ Лятошиньскій Теофиль, на 4 недѣль.
„ 2682. „ Кормошь Іоаннъ, на 6 недѣль.
„ 2747. „ Кручковскій Михаилъ на 5 недѣль.
„ 2803. „ Шемердякъ Іоаннъ, на 4 недѣль.
„ 2895. „ Ковшевичь Михаилъ, на 6 недѣль.
„ 2766. „ Шайдицкій Іосифъ, на 6 недѣль.
„ 2868. „ Шведзицкій Михаилъ, на 5 недѣль.
„ 2982. „ Грабовеньскій Іоаннъ, на 3 мѣсяцѣ.
„ 3012. „ Витошиньскій Петръ, на 4 недѣль,

Ч. 3071. „ Кордасевичь Іосифъ, на 6 недѣль.
„ 3216. „ Тымкевичь Андрей, на 8 недѣль.
„ 3241. „ Хотынецкій Іоаннъ, на 6 недѣль.
„ 3247. „ Дуткевичь Сімеонъ, на 8 недѣль.
„ 3270. „ Кульчицкій Евгеній на 6 недѣль.
„ 3284. „ Бачиньскій Володимиръ, на 6 недѣль.
„ 3360. „ Карпякъ Теодоръ на 4 недѣль.
„ 3361. „ Колпачкевичь Антоній на 6 недѣль.

Ч. 1017. Высоке ц. к. Намѣстництво розпорядженемъ зъ дня 15. Лютого 1901 Ч. 12010 призволило дотацію зъ фонду рел. на оденъ рôкъ для сотрудника въ Клоковичахъ.

Ч. 1807. Тоежъ рожпорядженемъ зъ дня 14. Марта 1901 Ч. 23286 продовжило таку саму дотацію на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Кунинѣ.

Ч. 2062. Тоежь розпорядженемъ зъ 20. Цвѣтня 1901 Ч. 40947 призволило таку дотацію на оденъ рôкъ для сотрудника додатись маючого пароху въ Вацовичахъ.

Ч. 2131. Тоежь розпорядженемъ зъ дня 20. Цвѣтня 1901 Ч. 40944 продовжило таку саму дотацію на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Рычиговѣ.

Ч. 2133. Тоежь розпорядженемъ зъ 20. Цвѣтня 1901 Ч. 40784 продовжило таку саму дотацію для сотрудника въ Хлѣпляхъ.

Ч. 2134. Тоежь розпорядженемъ зъ 20. Цвѣтня 1901 Ч. 40945 продовжило таку саму дотацію на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Топольници.

Ч. 2135. Тоежь розпорядженемъ зъ 20 Цвѣтня 1901 Ч. 35011 продовжило таку саму дотацію на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Соколи.

Ч. 2132. Тоежь розпорядженемъ зъ 20. Цвѣтня 1901 Ч. 40783 призволило на таку саму дотацію на оденъ рôкъ для сотрудника въ Любиняхъ.

Ч. 2350. Тоежь розпорядженемъ зъ 20. Цвѣтня 1901 Ч. 42547 продовжило таку саму дотацію на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Лѣтынѣ.

Ч. 2476. Тоежь розпорядженемъ зъ 9. Мая 1901 Ч. 46510 призволило на таку саму дотацію на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Стебнику.

Ч. 2667. Тоежь розпорядженемъ зъ 13. Мая 1901 Ч. 48631 призволило на таку саму дотацію на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Крупци.

Ч. 2720. Тоежь розпорядженемъ зъ 18. Мая 1901 Ч. 43343 призволило на таку саму дотацію на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Тартаковѣ.

Ч. 3063. Тоежь розпорядженемъ зъ дня 21. Мая 1901 Ч. 48530 продовжило таку саму дотацію для сотрудника въ Вислоку нижнôмъ.

Ч. 3151. Тоежь розпорядженемъ зъ дня 29. Мая 1901 Ч. 48531 продовжило таку саму дотацію для сотрудника въ Вороблику королевскôмъ.

Ч. 3164. Тоежь розпорядженемъ зъ дня 29. Мая 1901 Ч. 50531 призволило дотацію на 8 мѣсяцѣвъ для прив. сотруд. въ Себечовѣ о. Ем. Трешневского.

Ч. 3165. Тоежь розпорядженемъ зъ дня 4. Червня 1901 Ч. 56506 продовжило дотацію зъ фонду рел. на дальшій оденъ рôкъ для сотрудника въ Смолинѣ.

Некрологія:

О. Носалевичь Модестъ, парохъ въ Биличахъ уп. 13. Марта 1901.
„ Нероновичь Яковъ, парохъ въ Розборѣ округлôмъ уп. 29. Марта 1901.
„ Чеховичь Володимиръ, парохъ въ Батятычахъ уп. 17. Цвѣтня 1901.
„ Грушкевичь Емиліянъ, парохъ въ Наконечнôмъ уп. 27. Мая 1901.

Души ихъ поручаютъ ся молитвамъ Преч. Клира.

Вôдъ Еп. Консисторіи.

Перемышль, дня 18. Червня 1901.

† Константинъ,
Епископъ.

О. Іоанъ Стрыйскій
канцлєрь.

Зъ печатнѣ Н. Джулыньского въ Перемышли.